

ΕΝ ΑΝΤΙΔΟΤΟΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ

Ἑ π ὀ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΙΟΒΟΥΝΙΩΤΟΥ

Α΄.

1. Ἐν ἀντίδοτον κατὰ τοῦ νομισματικοῦ πληθωρισμοῦ τῶν τραπεζικῶν γραμματίων εἶναι τὸ νεωτέρας ἐφευρέσεως σύστημα τῆς δεσμεύσεως τῶν εἰς ἡμεδαπὸν χρῆμα τραπεζικῶν καταθέσεων τῶν ἰδιωτῶν.

2. Τὸ σύστημα ἔγκειται ἐν τούτῳ ὅτι ὁ ἰδιώτης καταθέτης χρημάτων δικαιούται νὰ ἀποσύρῃ ἐλάχιστον μόνον ποσὸν ἐκ τῆς καταθέσεως καθοριζόμενον ἐν τῷ Νόμῳ.

3. Ἡ ἀνάληψις μείζονος ποσοῦ ἐπιτρέπεται μόνον δυνάμει ἐιδικῆς ἀποφάσεως ἀρμοδίου ὀργάνου (ἀποδέσμευσις).

4. Τὸ σύστημα ἐφηρμόσθη καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ⁽¹⁾ καὶ ἐν Ἑλλάδι.

5. Τὸ σύστημα τοῦτο ἔχει πλεονεκτήματα καὶ μειονεκτήματα.

Β΄.

1. Τὰ πλεονεκτήματα εἶναι τὰ ἐπόμενα.

2. Πρῶτον. Διὰ τῆς δεσμεύσεως μειοῦται τὸ κυκλοφοροῦν ἐν τῷ κοινῷ ποσὸν τῶν τραπεζικῶν γραμματίων καὶ ἐπομένως περιορίζεται ὁ ὑπερπληθωρισμὸς τῶν κυκλοφορούντων εἰς τὸ κοινὸν τραπεζικῶν γραμματίων.

3. Δεύτερον. Ἡ στενότης τοῦ χρήματος παράγουσα μείωσιν τῆς

(1) Τοιαύτη δέσμευσις ὑφίσταται νῦν καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἀ. χ. Ἑλληνικοῦ ἀτμοπλοίου χωρητικότητος 10000 τόννων τορπιλισθέντος ἔκανονίσθη ἡ ἀσφαλίστικὴ ἀποζημίωσις ὑπὸ τῶν ἀγγλικῶν Λούδς ἐν Λονδίῳ ὑφ' ὧν ἦτο ἠσφαλισμένον εἰς 120.000 λίρας χαρτίνας. Τὸ ποσὸν τοῦτο τελεῖ ὑπὸ δέσμευσιν. Μετὰ τὸ πέρας τοῦ πολέμου, ὅταν θὰ πληρωθῇ τὸ ποσὸν ἡ χαρτίνη λίρα θὰ ἀξίζει τὸ πολὺ τὸ εἰκοστὸν τῆς χρυσοῦς. Ἐπομένως ὁ πλοιοκτῆτης θὰ πληρωθῇ μόνον 6000 λίρας χρυσᾶς. Διὰ τοῦ προσοῦ τούτου δὲν δύναται νὰ ναυπηγήσῃ νέον πλοῖον ἴσης χωρητικότητος.

ἀγοραστικῆς δυνάμεως τοῦ κοινοῦ, πατάσσει αὐτομάτως τὴν ὑπερβολικὴν αὔξησιν τῆς τιμῆς τῶν πραγμάτων.

4. Τρίτον. Ἡ στενότης τοῦ χρήματος αὐξάνει τὴν αὐτάρκειαν τῆς χώρας, διότι ἀναγκαίως δημιουργεῖ φειδῶ παρὰ τῷ κοινῷ.

Γ'.

1. Τὰ μειονεκτήματα εἶναι τὰ ἀκόλουθα :

2. Πρῶτον. Τὸ ἀντίδοτον τοῦτο εἶναι προσωρινῆς ἐνεργείας καὶ δὲν ἀποτελεῖ φάρμακον ὀριστικῆς θεραπείας τῆς νόσου τοῦ νομισματικοῦ ὑπερπληθωρισμοῦ. Εἶναι ὅπως ἡ ἀσπιρίνη, ἣτις ρίπτει προσωρινῶς τὸν πυρετόν, ἀλλὰ δὲν θεραπεύει αὐτόν.

3. Δεύτερον. Ἡ στενότης τοῦ χρήματος ἐπάγεται ἀφ' ἑνὸς δυσφορίαν τοῦ κοινοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου παρατεινομένη τὸν πειρασμὸν ἐκδόσεως νέου ποσοῦ τραπεζογραμματίων, ὅποτε ἐπιτείνεται ὁ πληθωρισμός (1).

4. Τρίτον. Ἡ δέσμευσις μειοῖ τὴν κίνησιν τῶν τραπεζικῶν [συναλλαγῶν καὶ ἐπάγεται ἀκίνησίαν τοῦ ἐνεργητικοῦ τῶν τραπεζικῶν ἰδρυμάτων. Οὕτω δὲ δυσχεραίνεται ἡ ὑπὸ τούτων καταβολὴ τόκων πρὸς τοὺς καταθέτας.

5. Τέταρτον. Ἡ δέσμευσις καθιστᾷ ἀναγκαίαν εἰδικὴν ὑπηρεσίαν ἀποδεσμεύσεως καὶ δημιουργεῖ λεληθότως ρουσφετολογίαν.

Δ'.

Παρὰ πάντα τὰ ἀνωτέρω μειονεκτήματα ἢ δέσμευσις εἶναι θεσμὸς διὰ τὴν παρ' ἡμῖν ὑφισταμένην νῦν ἀνώμαλον οἰκονομικὴν κατάστασιν λίαν ἐπωφελής.

(1) Ἐν τῷ περιοδικῷ «Πειθαρχία» τῆς 17 Νοεμβρίου 1929 εἶχον δημοσιεύσῃ ἀρθρον «Ἡ στενότης τοῦ χρήματος». Τότε ἐπεκράτει στενότης χρήματος ἐν Ἑλλάδι. Πρὸς ἄρσιν ταύτης προὔταθη τὸ μέτρον ἐκδόσεως πληθωρικῶν τραπεζογραμματίων, ἥτοι μέτρον ἀντίθετον τῆς σημερινῆς δεσμεύσεως. Περὶ τοῦ προταθέντος μέτρου ἔγραφον ὅτι ἦτο προσωρινῆς ἀποτελεσματικότητος καὶ κατέληγον εἰς τὰ ἐπόμενα. «Ἡ σπατάλη ὑπὸ τὸν πληθωρισμὸν ἐπιτείνεται ὑπερμέτρως, ἰδρύνονται ἢ συνεχίζονται ἐπιχειρήσεις τῶν ὁποίων ἡ τελικὴ εὐδοκίμησις εἶναι ἀδύνατος, αἱ χρηματιστηριακαὶ συναλλαγαὶ πυκνοῦνται μεταβαλλόμεναι εἰς ἀχαλίνωτον κυβείαν, τὰ δὲ ἀληθῆ τοῦ πλούτου κρηπιδώματα ἢ ἀποταμίευσις καὶ ἡ ἐργασία καθίστανται ἀντικείμενα μυκτηρισμοῦ». Τ' ἀνωτέρω ἰσχύουσι *mutatis mutandis* καὶ διὰ τὸν θεσμὸν τῆς δεσμεύσεως, ἐφ. ὅσον οὗτος παραταθῆ ἐπὶ μακρόν.

Ε΄.

Πρὸς ὁλοκλήρωσιν τοῦ συστήματος τῆς δεσμεύσεως ἀπαιτοῦνται ἕτερα δύο μέτρα ἤτοι : α΄) ὁ διακανονισμὸς τῶν Ἐθνικῶν δανείων καὶ β΄) ὁ διακανονισμὸς τῶν χρεῶν τῶν ἰδιωτῶν.

ΣΤ΄.

1. Ὁ διακανονισμὸς τῶν Ἐθνικῶν δανείων δεόν ὅπως γίνῃ διὰ τῆς ἐνοποιήσεως ἀπάντων τῶν Ἐθνικῶν δανείων ἐκδομένου νέου ἐνιαίου Ἐθνικοῦ δανείου παγίου ἀποφέροντος τόκον 4% ἐτησίως.

2. Εἰς τὸ δάνειον τοῦτο πρέπει νὰ περιληφθῶσι καὶ τὰ εἰς ἄλλοδαπὸν νόμισμα ἐκδοθέντα Ἐθνικὰ δάνεια καὶ αὐτὰ τὰ εἰς τὸν διεθνή ἔλεγχον ὑπαγόμενα. Καὶ ὅσοι μὲν τίτλοι τῶν δανείων τούτων εὔρηνται ἐν Ἑλλάδι θέλουσιν ὀριστικῶς συμπεριληφθῆ εἰς τὸ νέον δάνειον, ὅσοι δὲ εὔρηνται ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ, ἐφ' ὅσον μὲν ἀποδεδειγμένως εὔρηνται εἰς χεῖρας Ἑλλήνων θέλουσιν ὀριστικῶς συμπεριληφθῆ εἰς τὸ νέον δάνειον, ἐφ' ὅσον δὲ εὔρηνται εἰς χεῖρας ἄλλοδαπῶν θὰ διακανονισθῶσι μετὰ τὸν τερματισμὸν τοῦ παρόντος πολέμου ⁽³⁾, ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾.

3. Τὸ ἐνιαῖον δάνειον θέλει ἐκδοθῆ καὶ θέλει ἐξυπηρετεῖσθαι εἰς δραχμάς.

⁽³⁾ Τὰ εἰς ἄλλοδαπὸν νόμισμα (κυρίως Ἀγγλικὰς λίρας) ἐκδοθέντα Ἑλληνικὰ ἔθνικὰ δάνεια ἀναγράφονται καὶ ἐν αὐτῷ τῷ Δελτίῳ τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν ὡς δάνεια εἰς χρυσόν. Ἡ ὀνομασία εἶναι ἀνακριβῆς διότι ταῦτα εἶναι πληρωτέα διὰ χαρτίνων λιρῶν καὶ οὐχὶ διὰ χρυσοῦ.

⁽⁴⁾ Διὰ τὴν τιμὴν τῶν ἔθνικῶν δανείων δὲν ἔχει τόσην σημασίαν τὸ νόμισμα εἰς ὃ ἐξεδόθησαν τὰ δάνεια, ὅσον ἡ φερεγγυότης τοῦ ἐκδίδοντος Κράτους. Τρανωτάτη ἀπόδειξις τούτου παρ' ἡμῖν εἶναι ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν δάνειον τοῦ 1898 πρὸ 2½% τὸ ἠγγυημένον ἀμέσως ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας τὴν 9 Ἰουλίου 1937 ἐτιμᾶτο ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ Ἀθηνῶν δρ. 84.000, ἐνῶ κατὰ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν τὸ Ἑλληνικὸν δάνειον τοῦ 1902 πρὸς 4% ἐτιμᾶτο μόνον δρ. 2775, διότι ὀφειλέτην εἶχε μόνον τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος.

⁽⁵⁾ Τὴν μετατροπὴν τῶν εἰς χρυσὸν δανείων εἰς δάνειον δραχμῶν ἐπιβάλλουσιν οἱ ἀκόλουθοι τρεῖς λόγοι α) Ἡ ἔκπτωσις τῆς Ἀγγλικῆς λίρας καὶ τοῦ Ἀμερικανικοῦ δολλαρίου ὑφισταμένα καὶ σήμερον καὶ ὀγκοθησομένη εἰς τὸ μέλλον ἔθιξεν ἤδη τὰ δάνεια ταῦτα, οὕτω δὲ τὸ μέτρον τοῦ Ἑλλ. Κράτους τῆς δραχμοποιήσεως αὐτῶν δὲν εἶνε ἀπολύτως αὐθαίρετον. β) Ἡ ἀδυναμία τοῦ ὀφειλέτου (Κράτους) νὰ ἀντικρύσῃ τὰ τεράστια βάρη τῶν δανείων γ) Τὸ πνεῦμα τῆς ἰσότητος τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν, ὅπερ ἀπαγορεύει ἵνα οἱ ὀλίγοι Ἑλληνες κάτοχοι τοιούτων δανείων κερδοσκοπήσωσιν εἰς βάρος τῶν πολλῶν Ἑλλήνων κατόχων τῶν εἰς δραχμάς δανείων.

4. Τὸ ἐνιαῖον δάνειον θέλει διαπραγματεῦσθαι ἐλευθέρως εἰς τὸ Χρηματιστήριον Ἀθηνῶν. Ἡ διαπραγματεύσεις αὕτη ἔχει τὸ πλεονέκτημα δημιουργίας φανερᾶς τιμῆς τοῦ δανείου.

5. Χάριν διευκολύνσεως τῶν καθημερινῶν συναλλαγῶν ἢ Τραπεζα τῆς Ἑλλάδος θὰ ἀγοράζη τοὺς ὑπὸ ἰδιωτῶν (ἐξαιρέσει τῶν ἀνωνύμων ἐταιρειῶν) προσφερομένους τίτλους τοῦ δανείου, ἐκδίδουσα ἰσάξια τραπεζιτικὰ γραμμάτια ἔχοντα εἰδικὸν κάλυμμα τοὺς τίτλους τούτους.

6. Ὁ διακανονισμὸς οὗτος τῶν ἐθνικῶν δανείων διευκολύνων τὴν κυκλοφορίαν αὐτῶν θέλει μείωσῃ τὴν δυσφορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ κοινοῦ καὶ θέλει ἐξοβελήσῃ τὴν ἐκμετάλλευσιν αὐτοῦ ὑπὸ τῶν σήμερον λαθραίως εἰς εὐτελεῖς τιμὰς ἀγοραζόντων αὐτούς.

Ζ΄.

1. Ὁ διακανονισμὸς τῶν ἰδιωτικῶν χρεῶν (ἐξαιρέσει ὠρισμένων κατηγοριῶν χρεῶν) δεόν ὅπως γίνῃ κατὰ τὸ ἀκόλουθον σύστημα :

2. Πᾶν χρέος γεννηθὲν πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1940 ἐξοφλεῖται ἐντὸς δεκαετίας ἀρχομένης ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1942 ἐντόκως πρὸς 4 %.

3. Οἱ μέχρι τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1942 τόκοι ὑπολογιζόμενοι πρὸς 5% ἄνευ ἀνατοκισμοῦ προστίθενται εἰς τὸ κεφάλαιον.

4 Οἱ Ἀναγκαστικοὶ Νόμοι περὶ ρυθμίσεως χρεῶν καὶ ὁ Ἀναγκαστικὸς Νόμος 2471 καταργοῦνται καὶ θεωροῦνται μηδέποτε ἰσχύσαντες.

5. Χρέη ἰδιωτῶν γεννηθέντα πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1930 καὶ μὴ βεβαιούμενα διὰ δημοσίου ἐγγράφου θεωροῦνται παραγεγραμμένα.

Η΄

Ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις ἀνάγκης (Notstand), ἐν ἧ νῦν εὔρηται ἡ Ἑλλάς ἐπιβάλλει τοὺς ἀνωτέρω διακανονισμοὺς. Οὗτοι ἀποτελοῦσι μέτρον ὀδυνηρὸν μὲν, ἀλλ' ἀπολύτως ἀναγκαῖον διὰ τὴν οἰκονομικὴν σωτηρίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Θ΄.

Ἡ δέσμευσις προϋποθέτει πληθωρισμὸν τοῦ χαρτίου νομίσματος. Ὁ δὲ πληθωρισμὸς γεννᾷ ὑπερτίμησιν τοῦ χρυσοῦ νομίσματος. Οὕτω δὲ ἀναφύεται τὸ ζήτημα, ἐὰν ἡ δέσμευσις ἐπάγεται ὑψωμὸν τοῦ χρυσοῦ νομίσματος καὶ τίνα.

I'.

Ὁ κύριος λόγος τῆς ὑψώσεως τῆς Ἀγγλικῆς χρυσῆς λίρας παρ' ἡμῖν, εἶναι ἀφ' ἑνὸς ἢ ἀλματώδους ὑψώσεως τῆς τιμῆς πάντων τῶν πραγμάτων τῶν ὄντων ἔξω ἀγορανομικῆς διατιμῆσεως καὶ ἀφ' ἑτέρου ἢ συσσώρευσις μεγάλου ποσοῦ δραχμῶν εἰς χεῖρας ἐμπόρων καὶ βιομηχάνων, οἵτινες λόγω τῆς συγχρόνου καταστάσεως ἐν Ἑλλάδι εὐρέθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ταχίστης ἐκποιήσεως ὀλοκλήρου τοῦ stock τῶν ἐμπορευμάτων αὐτῶν καὶ τῆς ἀδυναμίας ἀντικαταστάσεως αὐτῶν διὰ τοῦ εἰσπραχθέντος εἰς δραχμὰς τιμήματος.

IA'.

Κοινῶς θεωρεῖται ὅτι ἡ χρυσῆ λίρα θὰ φθάσῃ παρ' ἡμῖν εἰς μέγιστον ὕψος ². Τοῦτο δὲν εἶναι ἀκριβὲς ἕνεκα τῶν ἐπομένων λόγων. Πρῶτον : Ἡ εἰς δραχμὰς περιουσία ἐκάστου ἀτόμου ἀφ' ἑξῆς θέλει βαίνει μειουμένη ἀφ' ἑνὸς λόγῳ τῆς ἀκριβείας τοῦ βίου, ἣν ἀπαιτεῖ παρ' ἐκάστῳ ἀτόμῳ πολὺ μείζον ποσὸν δραχμῶν, καὶ ἀφ' ἑτέρου λόγω τῆς μειώσεως τῆς εἰς δραχμὰς περιουσίας τῶν ἀτόμων ἕνεκα τῆς γενικῆς περιουσιακῆς καχεξίας. Ἐπομένως τὰ ἄτομα δὲν θὰ ἔχωσι δύναμιν ἀγοραστικὴν λιρῶν. Δεύτερον : ἡ σπάνις τῶν χρυσῶν λιρῶν ἐν Ἑλλάδι, διότι ἡ εἰς χρυσὸν ἀποταμίευσις ἔχει τὸ μειονέκτημα ὅτι δὲν παρέχει τόκον. Ἐπομένως προϋποθέτει ἀνθρώπους προνοητικούς καὶ ἐγκρατεῖς. Τοιοῦτοι δὲ εἶνε παγκοσμίως ὀλίγοι⁶. Τρίτον. Ἐὰν ἡ χρυσῆ λίρα ἀνέλθῃ εἰς 30.000 δρχ. ὁ ἰδιώτης ὁ ἔχων 300.000 θὰ δύναται νὰ ἀγοράσῃ μόνον 10 λίρας. Ἄλλ' αἱ 10 λίραι ἀποτελοῦσι μόνον 250 δραχμὰς ὑγιεῖς τῆς πρὸ τοῦ 1914 ἐποχῆς. Τὸ ποσὸν τοῦτο τότε ἦτο εὐτελέστερον. Ἡ ψυχολογικὴ αὕτη σκέψις ἀποτρέπει τὸ πολὺ κοινὸν νὰ ποιῆται ἀποταμίευσιν εἰς λίρας χρυσᾶς. Τέταρτον. Τὸ ἀτερμάτιστον τῆς ψυχολογίας τοῦ σημερινοῦ Ἑλληνικοῦ κοινοῦ περὶ τῆς ἀξίας τοῦ χρυσοῦ ἀποδεικνύουσι τὰ ἐπόμενα δύο γεγονότα : α') πάντα τὰ λοιπὰ χρυσᾶ νομίσματα ἀναγόμενα εἰς ἴσην περιεκτικότητα χρυσοῦ τιμῶνται περὶπου 20 % ἔλαττον τῆς χρυσῆς λίρας β') τὰ χρυσᾶ ἀντικείμενα (κοσμήματα, ὠρολόγια, ὀδόντες κτλ) ἀναγόμενα εἰς περιεκτικότητα χρυσοῦ μιᾶς λίρας τιμῶνται εἰς τὸ ἥμισυ τῆς λίρας.

⁶ Τὸ σήμερον ἐν Ἑλλάδι ἐν μεγάλῃ κλίμακι ἀσκούμενον ἐμπόριον τῶν χρυσῶν ἀντικειμένων εἶνε οὐσιαστικῶς εὐτελές, διότι τὰ ἀντικείμενα ταῦτα εἶνε μικρᾶς περιεκτικότητος χρυσοῦ. Οὕτω δὲ γίνονται πολυάριθμοι συναλλαγαί, ἀλλ' ὁ καθαρὸς χρυσὸς πασῶν τῶν συναλλαγῶν τούτων εἶνε ἐλάχιστος.

ΙΒ΄.

Ἐνεκα τῶν ἀνωτέρω λόγων ἡ φυσιολογικὴ κατάστασις τοῦ ὑψωμοῦ τῆς λίρας θὰ ἦτο μέχρι 15.000 δρχ., τάνυν δέ ἡ στασιμότης αὐτῆς¹.

Ἐν τούτοις οἱ κερδοσκόποι ἐξακολουθοῦν ἐπιφέροντες τεχνητῶς πότε ὑψωμόν καὶ πότε πτώσιν τῆς λίρας χωρὶς ταῦτα νὰ εἶναι φυσιολογικά, ἐνεργοῦντες ὀλίγας πράξεις ὑψωμοῦ ἢ ἐκπτώσεως. Τοῦτο δὲ εἶναι εὐχερὲς δεδομένου ὅτι δὲν ὑφίσταται «ἐπίσημος» τιμὴ τῆς χρυσοῦς λίρας, ἡ δὲ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος κρατεῖ τὴν τιμὴν ἀγορᾶς αὐτῆς εἰς ἐπίπεδον λίαν χαμηλόν, ἀπέχον πλήρως τῆς πραγματικότητος. Μέτρον σπουδαῖον πρὸς ἀναχαίτισιν τοῦ ἀνεβοκατεβάσματος τοῦ χρυσοῦ εἶνε ἡ Κρατικὴ ἄδεια πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἵνα αὕτη ἀγοράζῃ καὶ πωλεῖ ἐλευθέρως χρυσᾶ ἀντικείμενα, διότι ταῦτα τόγε νῦν ἔχον ἀγοραζόμενα ὑπὸ ἰδιωτῶν (αὐτοχειροτονήτων κατὰ τὸ πλεῖστον) κοσμηματοπωλῶν παρέχουσιν εὐρὺ στάδιον καταδολιεύσεως καὶ ἀνεβοκατεβάσματος τοῦ χρυσοῦ.

ΙΓ΄.

1. Τὸ νόμισμα ἔχει ἀξίαν διότι κοινῶς λαμβάνεται ὡς ἀντάλλαγμα παντὸς οἰκονομικοῦ ἀγαθοῦ. Ἐπομένως θεωρητικῶς εἶναι ἀδιάφορος ἡ ὕλη (μέταλλον ἢ χάρτης), ἥτις χρησιμοποιεῖται ὡς νόμισμα.

2. Τὸ χρυσοῦν νόμισμα ἔχει ἀξίαν διότι παγκοσμίως λαμβάνεται ὡς ἀντάλλαγμα καὶ διότι λόγῳ τῆς σχετικῆς σπάνεως τοῦ χρυσοῦ ἔχει σταθερὰν ἀξίαν.

3. Τὸ ἀργυροῦν νόμισμα, ὅπερ πρὸ ἑκατονταετίας εἶχε σταθερὰν ἀξίαν λόγῳ τῆς σπάνεως τοῦ ἀργύρου, σήμερον δὲν ἔχει ἀξίαν λόγῳ τῆς μεγίστης αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς ἀργύρου.

4. Ἡ πλατίνη ὡς νόμισμα δὲν δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ λόγῳ τῆς μεγίστης σπάνεως αὐτῆς.

ΙΔ΄.

Τὸ νομισματικὸν clearing εἶναι νεωτάτη μορφή τῆς ἀρχεγόνου καταστάσεως τοῦ πολιτισμοῦ. ὅποτε δὲν ὑφίστατο νόμισμα, ἀλλ' ἀνταλλαγὴ τῶν οἰκονομικῶν ἀγαθῶν καθοριζομένη ὑπὸ τῆς αὐθαιρεσίας τῶν ἀνταλλασόντων προσώπων. Ἐν τῷ συστήματι τοῦ clearing ἡ ἀνταλλαγὴ γαίνεται βάσει τοῦ νομίσματος καθοριζομένου ὑπὸ τοῦ Κράτους. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ρώμῃ ἐκράτει ὁ κανὼν «ἔξεστι τοὺς

¹ Ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἐν Αὐστρίᾳ μετὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1914 ἡ χρυσοῦς λίρα ἔφθασε εἰς ὕψη δυσθεώρητα. Τοῦτο ἐγένετο διότι ἐπεδιώχθη ὑπὸ τοῦ Κράτους ὁ πλήρης ἐξουτελισμὸς τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος ἐπὶ τῷ τέλει ἵνα δημιουργηθῇ νέον ἐγχώριον νόμισμα πάγιον. Τοῦτο καὶ ἐγένετο ἐκεῖ τότε.

συμβαλλομένους ἀλλήλους περιγράφειν». Σήμερον κρατεῖ ὁ νεώτατος κανὼν «οὐκ ἔξεστί τὰ Κράτη ἀλλήλα περιγράφειν».

ΙΕ΄.

1. Μετὰ τὸν τερματισμὸν τοῦ παρόντος πολέμου ἢ χρησιμοποίησις τοῦ χρυσοῦ θὰ εἶναι ἡ ἀκόλουθος (*).
2. Εἰς πάντα τὰ Κράτη αἱ ἐκδοτικαὶ Τράπεζαι θὰ ἔχουσιν ἀπόθεμα χρυσοῦ.
3. Τινὰ Κράτη θὰ ἔχουσι χρυσᾶ νομίσματα ἐν κυκλοφορίᾳ.
4. Τὰ ἄτομα θὰ χρησιμοποιοῦσι τὸν χρυσὸν διὰ κοσμήματα καὶ ὠρολόγια.
5. Σήμερον ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν χρυσορυχείων τῆς ὑψηλίου ἀποδίδει χρυσὸν πολλαπλάσιον τοῦ πρὸ ὀγδοηκονταετίας ὑπάρχοντος. Ἄλλ' ἢ εἰς χρυσᾶ ἀντικείμενα χρησιμοποίησις τοῦ χρυσοῦ εἶναι πολλαπλασία τῆς πρὸ ὀγδοηκονταετίας, δεδομένου ὅτι ὁσημέραι ἢ εὐμάρεια τοῦ τότε ἀπόρου λαοῦ εἰς ἅπαντα τὰ Κράτη ὁσημέραι ἀλματωδῶς ὑψοῦται. Οὕτω δὲ ἀπορροφᾶται ἡ πολλαπλασία παραγωγή χρυσοῦ.

ΙΖ΄.

Ἡ ἀκρίβεια τῆς ἀνωτέρω ἀναλύσεως ἡμῶν ἀπεδείχθη περιτρώως ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ καταργήσῃ τὸν θεσμὸν τῆς δεσμεύσεως διὰ τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 2 Νοεμβρίου 1941 καὶ νὰ ἀντικαταστήσῃ αὐτὸν διὰ τοῦ θεσμοῦ τῆς ἀναγκαστικῆς ἐπιταγῆς.

ΙΣΤ΄.

Μετὰ τὸν τερματισμὸν τοῦ παρόντος πολέμου θέλει παγκοσμίως θεσπισθῆ νομισματικὸς ἀποπληθωρισμὸς. Ἐν Ἑλλάδι πιθανώτατα ἡ χρυσὴ λίρα θέλει διατιμηθῆ εἰς 500 νέας δραχμάς. Αἱ σήμερον κυκλοφοροῦσαι δραχμαὶ θέλουσιν ἀντικατασταθῆ διὰ νέων δραχμῶν κατὰ ποσὸν καθορισθησόμενον τότε.

* Ὁ κ. Φούγκ, Ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας τοῦ Γερμανικοῦ Ράιχ ἐν ἄρθρῳ αὐτοῦ ἐν τῇ Ἰταλικῇ Ἐπιθεωρήσει «Ἡχὼ καὶ Σχόλια» ἐδήλωσεν ὅτι ἡ Γερμανία μετὰ τὴν εἰρήνην δὲν ἀποκρούει τὸν χρυσὸν ὡς ἐμπόρευμα. Τοῦτον ἡ Γερμανία θὰ χρησιμοποιῆ διὰ τὰς διεθνεῖς πληρωμάς. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ χρυσὸς διὰ χρυσᾶ ἀντικείμενα θὰ εἶναι ἐλεύθερος καὶ περιζήτητος, δεδομένου ὅτι ἠῤῥξησε μὲν μεγάλως ἡ παραγωγή τοῦ χρυσοῦ, ἀλλ' ἀνυψώθη μὲν γάλως καὶ ἡ εὐμάρεια τοῦ ἐργασιακοῦ πληθυσμοῦ.